ด่วนที่สุด

ที่ ยธ ๐๗๐๕.๒/ ๑๑๔๗๗

ถึง

ด้วยกรมราชทัณฑ์ได้รับรายงานสถานการณ์การพบผู้ต้องขังเจ็บป่วยด้วยอาการมีไข้ ปัสสาวะอุจจาระเรี่ยราด อาเจียน กระวนกระวาย และผลทางห้องปฏิบัติการ พบเชื้อสเตรปโตคอคคัส ซูอิส (Streptococcus Suis) หรือโรคไข้หูดับจำนวน ๑ ราย และในปัจจุบัน จากการเฝ้าระวังของกรมควบคุมโรค สถานการณ์โรคไข้หูดับในประเทศไทยตั้งแต่ ๑ มกราคม ถึง ๒๐ เมษายน ๒๕๖๕ มีรายงานผู้ป่วย ๘๖ ราย เสียชีวิต ๗ ราย กลุ่มอายุที่พบผู้ป่วยสูงสุดคือ กลุ่มผู้สูงอายุ ได้แก่ อายุมากกว่า ๖๕ ปี รองลงมาคืออายุ ๕๕-๖๔ ปี และอายุ ๔๕-๕๔ ปี ตามลำดับ ภาคที่มีผู้ป่วยมากที่สุด คือ ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดที่มีอัตราป่วยสูงสุด ๕ อันดับแรก คือ นครราชสีมา พะเยา อุตรดิตถ์ อุทัยธานี และตาก ตามลำดับ โดยจำนวนผู้ป่วยดังกล่าว สูงกว่าค่ามัธยฐาน ๕ ปี (๒๕๖๐-๒๕๖๔) ของผู้ป่วยในช่วงเวลาเดียวกัน และคาดการณ์ว่าช่วงนี้มีโอกาสจะพบโรคไข้หูดับเพิ่มขึ้น เนื่องจากปัจจัยแวดล้อมและวัฒนธรรมการรับประทานอาหาร

ในการนี้ เพื่อเป็นการป้องกันและเฝ้าระวังการเกิดโรคไข้หูดับจากเชื้อสเตรปโตคอคคัส ซูอิส ที่อาจจะพบในผู้ต้องขังเพิ่มขึ้น กองบริการทางการแพทย์ จึงส่งแนวทางการป้องกันและเฝ้าระวังโรคไข้หูดับ รายละเอียดดังเอกสารแนบท้าย

กรมราชทัณฑ์
๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๕
กรมราชทัณฑ์

กองบริการทางการแพทย์
โทร. / โทรสาร ๐ ๒๙๖๗ ๓๓๕๔

ผู้บัญชาการเรือนจำ ผู้อำนวยการทัณฑสถาน สถานกักขัง ๖๖ แห่ง

๑. เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร
๒. เรือนจำพิเศษธนบุรี
๓. เรือนจำพิเศษพัทยา
๔. เรือนจำพิเศษมีนบุรี
๕. เรือนจำกลางกำแพงเพชร
๖. เรือนจำกลางขอนแก่น
๗. เรือนจำกลางเขาบิน
๘. เรือนจำกลางคลองเปรม
๙. เรือนจำกลางคลองไผ่
๑๐. เรือนจำกลางฉะเชิงเทรา
๑๑. เรือนจำกลางชลบุรี
๑๒. เรือนจำกลางเชียงราย
๑๓. เรือนจำกลางเชียงใหม่
๑๔. เรือนจำกลางตาก
๑๕. เรือนจำกลางนครปฐม
๑๖. เรือนจำกลางนครพนม
๑๗. เรือนจำกลางนครราชสีมา
๑๘. เรือนจำกลางนครศรีธรรมราช
๑๙. เรือนจำกลางนครสวรรค์
๒๐. เรือนจำกลางบางขวาง
๒๑. เรือนจำกลางปัตตานี
๒๒. เรือนจำกลางพระนครศรีอยุธยา
๒๓. เรือนจำกลางพัทลุง
๒๔. เรือนจำกลางพิษณุโลก
๒๕. เรือนจำกลางเพชรบุรี
๒๖. เรือนจำกลางยะลา
๒๗. เรือนจำกลางระยอง
๒๘. เรือนจำกลางราชบุรี
๒๙. เรือนจำกลางลพบุรี
๓๐. เรือนจำกลางลำปาง
๓๑. เรือนจำกลางสงขลา
๓๒. เรือนจำกลางสมุทรปราการ
๓๓. เรือนจำกลางสมุทรสงคราม
๓๔. เรือนจำกลางสุราษฎร์ธานี
๓๕. เรือนจำกลางสุรินทร์
๓๖. เรือนจำกลางอุดรธานี
๓๗. เรือนจำกลางอุบลราชธานี
๓๘. ทัณฑสถานเกษตรอุตสาหกรรมเขาพริก
๓๙. ทัณฑสถานบำบัดพิเศษกลาง
๔๐. ทัณฑสถานบำบัดพิเศษขอนแก่น
๔๑. ทัณฑสถานบำบัดพิเศษจังหวัดปทุมธานี
๔๒. ทัณฑสถานบำบัดพิเศษพระนครศรีอยุธยา
๔๓. ทัณฑสถานบำบัดพิเศษลำปาง
๔๔. ทัณฑสถานบำบัดพิเศษสงขลา
๔๕. ทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิง
๔๖. ทัณฑสถานเปิดทุ่งเบญจา
๔๗. ทัณฑสถานเปิดบ้านนาวง
๔๘. ทัณฑสถานเปิดบ้านเนินสูง
๔๙. ทัณฑสถานเปิดหนองน้ำขุ่น
๕๐. ทัณฑสถานเปิดห้วยโป่ง
๕๑. ทัณฑสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์
๕๒. ทัณฑสถานวัยหนุ่มกลาง
๕๓. ทัณฑสถานวัยหนุ่มนครศรีธรรมราช
๕๔. ทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา
๕๕. ทัณฑสถานหญิงกลาง
๕๖. ทัณฑสถานหญิงชลบุรี
๕๗. ทัณฑสถานหญิงเชียงใหม่
๕๘. ทัณฑสถานหญิงธนบุรี
๕๙. ทัณฑสถานหญิงนครราชสีมา
๖๐. ทัณฑสถานหญิงพิษณุโลก
๖๑. ทัณฑสถานหญิงสงขลา
๖๒. สถานกักขังกลางจังหวัดตราด
๖๓. สถานกักขังกลางจังหวัดนครศรีธรรมราช
๖๔. สถานกักขังกลางจังหวัดปทุมธานี
๖๕. สถานกักขังกลางจังหวัดร้อยเอ็ด
๖๖. สถานกักขังกลางจังหวัดลำปาง

เรือนจำจังหวัด / เรือนจำอำเภอ ๗๕ แห่ง

๑. เรือนจำจังหวัดกระบี่ / จังหวัดกระบี่
๒. เรือนจำจังหวัดกาญจนบุรี / จังหวัดกาญจนบุรี
๓. เรือนจำจังหวัดกาฬสินธุ์ / จังหวัดกาฬสินธุ์
๔. เรือนจำจังหวัดจันทบุรี / จังหวัดจันทบุรี
๕. เรือนจำจังหวัดชัยนาท / จังหวัดชัยนาท
๖. เรือนจำจังหวัดชัยภูมิ / จังหวัดชัยภูมิ
๗. เรือนจำจังหวัดชุมพร / จังหวัดชุมพร
๘. เรือนจำจังหวัดตรัง / จังหวัดตรัง
๙. เรือนจำจังหวัดตราด / จังหวัดตราด
๑๐. เรือนจำจังหวัดนครนายก / จังหวัดนครนายก
๑๑. เรือนจำจังหวัดนนทบุรี / จังหวัดนนทบุรี
๑๒. เรือนจำจังหวัดนราธิวาส / จังหวัดนราธิวาส
๑๓. เรือนจำจังหวัดน่าน / จังหวัดน่าน
๑๔. เรือนจำจังหวัดบึงกาฬ / จังหวัดบึงกาฬ
๑๕. เรือนจำจังหวัดบุรีรัมย์ / จังหวัดบุรีรัมย์
๑๖. เรือนจำจังหวัดปทุมธานี / จังหวัดปทุมธานี
๑๗. เรือนจำจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ / จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
๑๘. เรือนจำจังหวัดปราจีนบุรี / จังหวัดปราจีนบุรี
๑๙. เรือนจำจังหวัดพะเยา / จังหวัดพะเยา
๒๐. เรือนจำจังหวัดพังงา / จังหวัดพังงา
๒๑. เรือนจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา / จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๒๒. เรือนจำจังหวัดพิจิตร / จังหวัดพิจิตร
๒๓. เรือนจำจังหวัดพิษณุโลก / จังหวัดพิษณุโลก
๒๔. เรือนจำจังหวัดเพชรบูรณ์ / จังหวัดเพชรบูรณ์
๒๕. เรือนจำจังหวัดแพร่ / จังหวัดแพร่
๒๖. เรือนจำจังหวัดภูเก็ต / จังหวัดภูเก็ต
๒๗. เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม / จังหวัดมหาสารคาม
๒๘. เรือนจำจังหวัดมุกดาหาร / จังหวัดมุกดาหาร
๒๙. เรือนจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน / จังหวัดแม่ฮ่องสอน
๓๐. เรือนจำจังหวัดยโสธร / จังหวัดยโสธร
๓๑. เรือนจำจังหวัดระนอง / จังหวัดระนอง
๓๒. เรือนจำจังหวัดร้อยเอ็ด / จังหวัดร้อยเอ็ด
๓๓. เรือนจำจังหวัดลำพูน / จังหวัดลำพูน
๓๔. เรือนจำจังหวัดเลย / จังหวัดเลย
๓๕. เรือนจำจังหวัดศรีสะเกษ / จังหวัดศรีสะเกษ
๓๖. เรือนจำจังหวัดสกลนคร / จังหวัดสกลนคร
๓๗. เรือนจำจังหวัดสงขลา / จังหวัดสงขลา
๓๘. เรือนจำจังหวัดสตูล / จังหวัดสตูล
๓๙. เรือนจำจังหวัดสมุทรสาคร / จังหวัดสมุทรสาคร
๔๐. เรือนจำจังหวัดสระแก้ว / จังหวัดสระแก้ว

เรือนจำจังหวัด / เรือนจำอำเภอ ๗๕ แห่ง (ต่อ)

๔๑. เรือนจำจังหวัดสระบุรี / จังหวัดสระบุรี
๔๒. เรือนจำจังหวัดสิงห์บุรี / จังหวัดสิงห์บุรี
๔๓. เรือนจำจังหวัดสุโขทัย / จังหวัดสุโขทัย
๔๔. เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี / จังหวัดสุพรรณบุรี
๔๕. เรือนจำจังหวัดหนองคาย / จังหวัดหนองคาย
๔๖. เรือนจำจังหวัดหนองบัวลำภู / จังหวัดหนองบัวลำภู
๔๗. เรือนจำจังหวัดอ่างทอง / จังหวัดอ่างทอง
๔๘. เรือนจำจังหวัดอุตรดิตถ์ / จังหวัดอุตรดิตถ์
๔๙. เรือนจำจังหวัดอุทัยธานี / จังหวัดอุทัยธานี
๕๐. เรือนจำจังหวัดอำนาจเจริญ / จังหวัดอำนาจเจริญ
๕๑. เรือนจำอำเภอกบินทร์บุรี / จังหวัดปราจีนบุรี
๕๒. เรือนจำอำเภอกันทรลักษณ์ / จังหวัดศรีสะเกษ
๕๓. เรือนจำอำเภอเกาะสมุย / จังวัดสุราษฎร์ธานี
๕๔. เรือนจำอำเภอชัยบาดาล / จังหวัดลพบุรี
๕๕. เรือนจำอำเภอไชยา / จังหวัดสุราษฎร์ธานี
๕๖. เรือนจำอำเภอตะกั่วป่า / จังหวัดพังงา
๕๗. เรือนจำอำเภอทองผาภูมิ / จังหวัดกาญจนบุรี
๕๘. เรือนจำอำเภอทุ่งสง / เรือนจำอำเภอปากพนัง /จังหวัดนครศรีธรรมราช
๕๙. เรือนจำอำเภอเทิง / จังหวัดเชียงราย
๖๐. เรือนจำอำเภอธัญบุรี / จังหวัดปทุมธานี
๖๑. เรือนจำอำเภอนางรอง / จังหวัดบุรีรัมย์
๖๒. เรือนจำอำเภอนาทวี / จังหวัดสงขลา
๖๓. เรือนจำอำเภอบัวใหญ่ / จังหวัดนครราชสีมา
๖๔. เรือนจำอำเภอเบตง / จังหวัดยะลา
๖๕. เรือนจำอำเภอฝาง / จังหวัดเชียงใหม่
๖๖. เรือนจำอำเภอพล / จังหวัดขอนแก่น
๖๗. เรือนจำอำเภอภูเขียว / จังหวัดชัยภูมิ
๖๘. เรือนจำอำเภอแม่สอด / จังหวัดตาก
๖๙. เรือนจำอำเภอแม่สะเรียง / จังหวัดแม่ฮ่องสอน
๗๐. เรือนจำอำเภอรัตนบุรี / จังหวัดสุรินทร์
๗๑. เรือนจำอำเภอสวรรคโลก / จังหวัดสุโขทัย
๗๒. เรือนจำอำเภอสว่างแดนดิน / จังหวัดสกลนคร
๗๓. เรือนจำอำเภอสีคิ้ว / จังหวัดนครราชสีมา
๗๔. เรือนจำอำเภอหล่มสัก / จังหวัดเพชรบูรณ์
๗๕. เรือนจำอำเภอหลังสวน / จังหวัดชุมพร

แนวทางการป้องกันและเฝ้าระวังโรคไข้หูดับ

กลุ่มงานส่งเสริมอนามัย กองบริการทางการแพทย์ กรมราชทัณฑ์

เชื้อสเตรปโตคอคคัส ซูอิส เป็นเชื้อที่ก่อให้เกิดโรคหูดับ และสามารถติดต่อจากสัตว์สู่คนได้ โดยพบในสุกรเกือบทุกตัว ซึ่งหากมนุษย์รับประทานเนื้อสุกรที่ปรุงไม่สุกหรือไม่ได้มาตรฐาน จะทำให้เกิดอันตรายถึงเสียชีวิตได้ โดยอาการที่พบได้บ่อย คือ อาการของเยื่อหุ้มสมองอักเสบ เช่น ไข้ปวดศีรษะ คอแข็ง อาเจียน กลัวแสง สับสน สูญเสียการได้ยิน จนถึงขั้นหูหนวกถาวร บางรายมีอาการเวียนศีรษะ ข้ออักเสบ เนื้อเยื่อใต้ผิวหนังอักเสบ (cellulitis) ในรายที่มีอาการติดเชื้อในกระแสโลหิตจะมีผลต่ออวัยวะต่างๆ เช่น ตับ ไต เยื่อบุหัวใจอักเสบ ปอดอักเสบ ลูกตาอักเสบ มีผื่นจ้ำเลือดทั่วตัวและช็อก หลังจากที่หายจากอาการป่วยแล้ว อาจมีความผิดปกติของการทรงตัวและการได้ยิน โดยการแพร่ติดต่อโรค สามารถติดต่อโรคได้ ๓ ทาง ได้แก่ ๑) ทางผิวหนัง จากการสัมผัสกับสุกรที่เป็นโรค หรือเนื้อสุกรที่ติดเชื้อ เชื้อจะเข้าสู่ร่างกายผ่านทางบาดแผล รอยถลอก ๒) ทางการกิน จากการบริโภคเนื้อสุกรที่ดิบๆ หรือปรุงสุกๆ ดิบๆ หรือเลือดสุกรที่ไม่สุก (ผู้ป่วยคนไทยส่วนใหญ่มักได้รับเชื้อโดยวิธีนี้) และ ๓) ทางเยื่อบุตา

แนวทางการป้องและเฝ้าระวังโรคไข้หูดับ สามารถทำได้ ดังนี้

๑) การเลือกซื้อเนื้อสุกรเพื่อบริโภคควรเป็นเนื้อสุกรที่สด ไม่มีสีแดงคล้ำหรือมีเลือดคั่งมากๆ หรือเนื้อแดงมีเลือดปนผิดปกติ การเลือกผู้จัดส่งวัตถุดิบในเรือนจำ ควรเลือกผู้ขายที่มีใบรับรองการนำเนื้อสุกรจากโรงงานฆ่าสัตว์ที่มีมาตรฐาน ไม่เป็นเนื้อสุกรที่ตายเองหรือป่วยตายโดยไม่ทราบสาเหตุ และนำมาชำแหละขาย รวมถึงตรวจรับโดยใช้คุณลักษณะเฉพาะและแนวทางการตรวจรับอาหารดิบรายสิ่งและเครื่องปรุงที่กรมราชทัณฑ์กำหนด หากพบว่า เนื้อสุกรที่ส่งไม่ได้คุณภาพตามมาตรฐาน ให้ส่งคืนและให้ผู้ขายนำมาเปลี่ยนให้ตรงตามมาตรฐาน

๒) เนื้อสุกร ไม่ควรสั่งมาเพื่อเก็บบริโภคในระยะเวลานาน และหากไม่ได้ใช้ทันทีต้องล้างและหั่นเป็นชิ้นเล็ก หรือชิ้นพร้อมปรุง และเก็บในตู้แช่ ตู้เย็น หรือห้องเย็นที่อุณหภูมิต่ำกว่า ๕ องศาเซลเซียส ตลอดเวลา

๓) การปรุงอาหาร ควรนำเนื้อสุกรมาปรุงผ่านความร้อนจนสุกเท่านั้น ไม่ควรบริโภคเนื้อสุกร เลือด และเครื่องในที่กึ่งสุกกึ่งดิบ หรือปรุงสุกๆ ดิบๆ เช่น ลาบ หลู้ เป็นต้น

๔) การใช้อุปกรณ์ในการประกอบอาหาร ควรแยกอุปกรณ์ที่ใช้ในการปรุงอาหาร/ตักอาหารระหว่างอาหารสุกและอาหารดิบอย่างชัดเจน ไม่ควรใช้ปะปนกัน

๕) ล้างมือก่อนและหลังสัมผัสเนื้อหรืออวัยวะของสุกร โดยเฉพาะหากมีบาดแผลบริเวณที่สัมผัส

๖) ขอให้เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ควบคุมดูแลผู้ต้องขัง ไม่ให้นำเนื้อสัตว์ดิบที่ไม่ผ่านการปรุงสุกมารับประทาน

๗) อาสาสมัครสาธารณสุขเรือนจำ (อสรจ.) คัดกรองและสังเกตอาการของผู้ต้องขังที่มีอาการไข้สูง ปวดศีรษะอย่างรุนแรง เวียนศีรษะจนทรงตัวไม่ได้ อาเจียน คอแข็ง หูหนวก ท้องเสีย ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ หลังสัมผัสสุกรที่ป่วย หรือหลังรับประทานเนื้อสุกรไม่สุก (อาการผิดปกติจะเริ่มแสดงให้เห็น หลังจากรับเชื้อภายในไม่กี่ชั่วโมงจนถึง ๓ วัน) และดำเนินการส่งต่อสถานพยาบาล เพื่อประเมินและส่งต่อรักษาโรงพยาบาลภายนอก พร้อมแจ้งประวัติการรับประทานอาหารให้แพทย์ทราบ เพื่อรับการวินิจฉัยและให้การรักษาที่ถูกต้องและรวดเร็ว ซึ่งจะช่วยลดอัตราการหูหนวกและการเสียชีวิตได้

กรมควบคุมโรค
Department of Disease Control

กินหมูดิบ เลือดสด เสี่ยงป่วยโรคไข้หูดับ

9:45 Sun 20 Mar 80%

พยากรณ์โรค และภัยสุขภาพ รายสัปดาห์

ฉบับที่ 13/2565 วันที่ 3 - 9 เม.ย. 65

สถานการณ์

ป่วย 66 ราย เสียชีวิต 1 ราย (1 ม.ค. - 23 มี.ค. 65)

ส่วนใหญ่พบที่ภาคเหนือ อีสาน ทำอาชีพเกษตรกร ค้าขาย

อาการ

- ไข้สูง
- คอแข็ง
- ปวดตามข้อ
- ปวดหัวรุนแรง
- อาเจียน
- จ้ำเลือดตามตัว

อาจหูหนวกถาวร หรือติดเชื้อในกระแสเลือดจนเสียชีวิตได้

การป้องกัน

ผู้บริโภค

- กินหมูปรุงสุก
- เลือกซื้อเนื้อหมูที่ไม่มีกลิ่นคาว สีคล้ำ
- ล้างมือทุกครั้งหลังสัมผัส
- แยกอุปกรณ์ที่ใช้หยิบเนื้อหมูสุกและดิบ

ผู้จำหน่าย

- รับเนื้อหมูจากโรงฆ่าสัตว์ที่ได้มาตรฐาน
- เก็บเนื้อหมูที่จะขายในอุณหภูมิที่ต่ำกว่า 10°C
- ทำความสะอาดแผงด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อหลังเลิกขาย

ผู้ที่ทำงานในโรงฆ่าสัตว์ สัตวบาล สัตวแพทย์

- ใส่เสื้อ กางเกงที่ปกปิดมิดชิด
- ใส่ถุงมือ รองเท้าทุกครั้งที่เข้าไปทำงานในคอกหมู จับซากหมู
- ล้างมือทุกครั้งหลังสัมผัสหมู ซากหมู
- ถ้ามีบาดแผลต้องปิดแผลให้มิดชิด เพื่อป้องกันเชื้อโรค

ถ้ามีอาการข้างต้นหลังสัมผัสหมูที่ป่วย กินเนื้อหมูไม่สุก ให้รีบไปพบแพทย์ทันที